

nyereségrészesedés juttatása csak együttesen mellőzhető. A közgyűlés ilyen határozatot még akkor is hozhat, ha az alapszabályok rendelkezései szerint a kimutatott nyereségből elsősorban osztalékot vagy az igazgatóság tagjai részére díjazást vagy nyereségrészesedést kell fizetni. A közgyűlés határozatát nem lehet megtámadni azon az alapon, hogy osztalék vagy jutalék kifizetésének mellőzését óvatos üzletvezetés nem tette szükségessé.

Magyar—jugoszláv fizetési forgalom. A magyar—jugoszláv áruforgalomból származó fizetések 1937. január 1-től kezdve deviza kompenzációban kerülnek lebonyolításra. A lebonyolítás a MNB. és a Jugoszláv NB. közvetítésével történik a Pénzügyintézet Központ, a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Leszámlító és Pénzváltó Bank és a Magyar Pesti Kereskedelmi Bank mint lebonyolító bankok útján. A devizakompenzáció keretében a dinár összegek a mindenkori hivatalos árfolyam és a megállapított felárak mellett fognak adásvétel után elszámolást nyerni.

A lebonyolítás szabályai: A *Jugoszláviába szállító magyar exportőr* „E” jelű lilaszínű kiviteli tanúsítványon a MNB-kal szemben visszavonhatatlanul kötelezettséget vállal arra, hogy az áruszállításból eredő dinár követelését legkésőbb az üzletkötés feltételeiben megállapított esedékesség időpontjában a felsorolt lebonyolító bankok valamelyike útján a magyar—jugoszláv devizakompenzációban el fogja adni és a kiviteli tanúsítványokon kötelező nyilatkozatot tesz, hogy áruszállításból eredő dinár követelésének eladására valamely lebonyolító banknak limitálás nélküli eladási megbízást ad. A lebonyolító bankoknak felajánlott dinár követelések jugoszláviái levelezői útján a MNB-nak a Jugoszláv NB-nál vezetett „Compte global” elnevezésű számlájára kerülnek lefizetésre. A megtörtént lefizetésről a MNB. a lebonyolító bankokat értesíti, melyek az értesítést a kedvezményezett exportörhöz haladéktalanul továbbítani kötelesek. Ha valamely exportőr a MNB. számlájára lefizetett dinárösszeg eladása iránt a lefizetésről szóló értesítés vételének időpontjában még nem adott volna limitálás nélküli megbízást, erről a lebonyolító bank a MNB. bankosztályát azonnal értesíti.

Jugoszláv áruk magyar importőrjeinek a dinár vásárlási engedélyre irányuló igényléseket a tartozás esedékessége előtt az eddig követett gyakorlatnak megfelelően idejében be kell nyújtaniok a végből, hogy a MNB. ezen igénylések alapján az alább említett pengőlefizetési engedélyeket kellő időben kiadhassa. A vásárlási engedélyek iránti igénylésekkel igazolt árutartozások hivatalos árfolyamon számított pengő ellenértékét és a mindenkori eladási (magasabb) felárat a lebonyolító bankok egyikénél a Jugoszláv NB. nevében vezetett „Jugoszláv áruforgalmi zárolt pengőszámlára” kell lefizetni a MNB. fizetési engedélye alapján. A jugoszláv áruforgalmi zárolt pengőszámlára történt lefizetések nem bírnak teljesítés hatályával. Ha az igényelt összeg teljes pengőösszege nem került lefizetésre, az engedély birtokosa nyilatkozni köteles arra nézve, hogy a le nem fizetett

összegre lefizetési, illetve vásárlási jogát kívánja-e még későbbi időpontban gyakorolni.

A MNB. a lebonyolító bankokkal naponta közli, hogy a jugoszláv NB-nál vezetett gyűjtőszámlájára az illető lebonyolító bank részére az egyes magyar exportőrök javára milyen dinár tételek folynak be és egyben a pengőlefizetés sorrendjében engedélyt ad a lebonyolító bankoknak arra, hogy a Jugoszláv áruforgalmi zárolt pengőszámlákra befizetett tételeknek megfelelő dinár ellenértéke a befolyt dinárok terhére az igénylő importőr megbízásából megvásárolják. A lebonyolító bankok megbízóikkal a hivatalos pénz-, illetve áruárfolyam alapján tartoznak elszámolni. A hivatalos árfolyamon számított pengőellenértéken felül a dinárkövetelést eladó félnek az elszámolás napján érvényben lévő vételi (alacsonyabb) felárat kell téríteni, a dinárkövetelést vevő féltől pedig az elszámolás napján érvényben lévő eladási (magasabb) felárat kell beszedni.

Egyéb, nem áruszállításból eredő magyar követelés fejében befolyó dinár összeg a két Jegybank esetenként adott hozzájárulásával a devizakompensáció keretében árutartozások kiegyenlítésére szintén felhasználható. Az áruforgalom keretén kívül eső fizetések (utazás, gyógykezelés, tanulmányút, támogatás, illetmények, nyugdíjak stb.) igénylési, engedélyezési és folyósítási rendje nem változik.

Ha az áruszállításokra vonatkozó számlák harmadik pénznemről szólnak, úgy — a szerint, amint az importőr belföldi, vagy pedig jugoszláv — a pengőre illetőleg dinárra való átszámításnak a fizetés napját megelőző napon Budapesten, illetve Belgrádban jegyzett hivatalos árfolyamon kell történnie.

Magyar—olasz fizetési forgalom. A magyar—olasz áruforgalomból származó fizetések lebonyolítása 1936. december 1-től kezdődően az alábbiak szerint fog történni:

A magyarországi exportőrök az Olaszországba exportált árucikkek kivitele előtt sűrű színű „L.” jelű tanúsítvány úrlapon tartoznak kötelezettséget vállalni arra, hogy a kivitt áruk lira ellenértékét a MNB-nak az Istituto Nazionale per i Cambi con l'Estero római intézetnél vezetett „Conto globale” elnevezésű számlájára történő lefizetéssel a MNB-nak megvételre fel fogják ajánlani. További intézkedésig a MNB. az Istituto értesítésének kézhezvételét követő hétköznapon a felajánlott összeg 30%-át hivatalos árfolyamon az alacsonyabb felár hozzáadásával el fogja számolni és ugyanakkor írásban nyilatkozni fog az exportőrrel szemben, hogy a liraösszeg 70%-át megveszi-e vagy későbbi elszámolásra átveszi-e.

A MNB. az 1936. évi december hó 1-én és az azt követően beszállításra kerülő liradevizát és valutát további intézkedésig a hivatalos árfolyamon felül 47% felárral fogja megvásárolni, míg a kiváltásra kerülő liradevizát és valutát a hivatalos árfolyamon felül 48% felárral fogja eladni.

Az Olaszországból Magyarországra importált, behozatali enge-